

Orienteringssak

Arkivsak-dok. 25/31719-9
Saksbehandler Ellen Skeie Hansen

Utvalg	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	26.03.2026
Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	08.04.2026
Ungdommens fylkesutvalg 2026	10.04.2026

Justering av tilbudsstruktur for skoleåret 26/27

Følgende tas til orientering:

1. Hovedutvalg for utdanning og folkehelse tar justeringene i tilbudsstruktur for skoleåret 2026/2027 til orientering.
2. Ved behov for ytterligere justeringer i forbindelse med inntak, benyttes sommerfullmakt gitt til leder av hovedutvalg for utdanning og folkehelse

Vedlegg

Vg1 26-27-

Vg2 26-27-

Vg3 26-27-

Voksne 26-27

Kombinasjonsklasser 26-27..

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren har justert den vedtatte tilbudsstrukturen for videregående opplæring for skoleåret 2026/2027. Tilbudsstrukturen som ble vedtatt i november 2025 av Hovedutvalg for utdanning og folkehelse, er i hovedsak godt tilpasset elevenes ønsker. Det er derfor kun behov for mindre endringer mellom utdanningsprogram og programområder. Justeringene følger de fastsatte kriteriene for dimensjonering og skal sikre at elevene får tilbud på ett av sine tre ønskede utdanningsprogram. Totalt har 12 426 elever med ungdomsrett søkt videregående skole i Agder for skoleåret 2026/2027, noe som er omtrent som forventet. Av de som søker vg1, har 60 prosent yrkesfag som førstevalg. Dette er en liten økning fra i fjor. Søkertall til de ulike utdanningsprogram og programområder framkommer i vedlagte tabeller. Tabellene angir antall søkere med ungdomsrett til de fylkeskommunale tilbudene.

Det er innarbeidet en effektivisering i tråd med hovedutvalgets vedtak i sak 31/25, men det er enkelte usikkerhetsmomenter som omtales i saken.

Saken er drøftet på fylkesnivå. Organisasjonene hadde to generelle kommentarer knyttet til bekymring rundt finansiering for skoler som har flere halve klasser, samt at de ikke ønsker overbooking. Der hvor det overbookes må skolene sikres ekstra ressurser.

Saksopplysninger

Hovedutvalg for utdanning og folkehelse vedtok i sak 31/25 fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder for de neste fire årene. Etter søknadsfristen 1. mars ser fylkeskommunedirektøren behov for å gjøre enkelte justeringer i vedtatt tilbudsstruktur for skoleåret 26/27. Dette er nødvendig for å tilpasse seg elevenes ønsker og for å oppfylle krav til effektivisering som ble vedtatt i samme sak. Følgende punkter i hovedutvalgets vedtak har relevans for saken:

6. Erstatte 2+2 løp for voksne der det kommer nye læreplaner for modulstrukturert opplæring.

7. Det er lagt inn innsparing i tilbudsstrukturen på 12,5 mill. kroner i 2026 i tillegg til videreføring av 12,5 mill. kroner i 2025. Nye innsparinger og effektivisering vil vurderes etter kriterier beskrevet i økonomikapittelet. Disse vil bli lagt frem for hovedutvalg for utdanning og folkehelse i april.

8. Endringer etter innsøking gjøres etter kriterier for dimensjoneringen, slik de kommer frem i denne sak. En eventuell økning i antall klasser vil medføre at de økonomiske rammene må økes ytterligere.

9. Endringer utover det som ligger i kriteriene for behandling av tilbudsstruktur i punktene over, blir lagt frem for hovedutvalg for utdanning og folkehelse i april. Det stilles krav om 64 prosent oppfylling for igangsetting av klasser. Det gjøres unntak for klasser etter kriteriene beskrevet i denne saken.

Kriterier for dimensjonering

Følgende kriterier ble lagt til grunn for dimensjoneringsarbeidet høsten 2025, og samme kriterier skal legges til grunn for justeringene som fremkommer i denne sak:

1. Ved planlegging av skoler og tilbudsstruktur skal kapasiteten på den enkelte skole tilpasses følgende:

a. søkergrunnlag

- b. regionens kompetansebehov
- c. mulighetene for praksis og læreplasser
- d. økonomiske og personalmessige konsekvenser

2. Når programområdene skal fordeles, er det ønskelig med mer enn en klasse på hvert trinn på samme skole. Ønske om større avdelinger må vurderes opp mot grad av desentralisert utdanning.

3. Hovedvekten av elevene skal kunne søke sitt primære ønske i rimelig nærhet slik at det kan være mulig å bo hjemme på vg1.

4. Eksisterende bygningskapasitet skal utnyttes før det bygges nytt, med mindre reiseavstand vurderes å være for lang for et flertall av elevene.

5. Klasser med under 64 prosent primærsøkere vurderes tatt ut av tilbudsstrukturen før prøveinntak. I denne vurderingen tas det hensyn til spesielle forhold, samt bredden og oppfylling ved skolen og i regionen totalt. Ved plassutfordringer kan det vurderes å flytte klasseressursen fra tilbud med lavt søkertall til et oversøkt tilbud. Der en flytter mellom programområder må det tas hensyn til næringslivets behov og kapasitet ved skolene.

6. Klasser som etter prøveinntak står med mindre enn 64 prosent oppfylling, igangsettes ikke med mindre det er spesielle forhold som tilsier det.

Spesielle forhold tilknyttet punkt 5 og 6 kan være:

- Videreføring av vg2/vg3 tilbud på studieforbereende program. Elevene får ikke tilbud annet sted
- Ved etablering av nye eller smale tilbud, som er avgjørende for rekruttering innen aktuelt fagområdet.

Effektivisering

I budsjettet for 2026 er det lagt inn en innsparing på 12,5 mill. kroner knyttet til tilbudsstrukturen. Det skal arbeides med kapasitetsutnyttelsen slik at det blir færrest mulig ledige skoleplasser. Justeringene som er foreslått imøtekommer kravet til effektivisering av det ordinære tilbudet ut ifra informasjonen vi har på nåværende tidspunkt.

Usikkerhetsmomentene knyttet til det ordinære tilbudet er beskrevet senere i saken. I det tilrettelagte tilbudet er det elevvekst som medfører behov for økte ressurser.

Vg1

Justeringene som er gjort er på bakgrunn av elevenes ønsker. For vg1 fordeler søkerens førsteønske seg som tabellen under viser. Tallene inneholder både private og fylkeskommunale skoler.

Utdanningsprogram	Antall 1. ønskesøkere	Andel 1. ønskesøkere 26/27	Andel 1. ønskesøkere 25/26
Studiespesialisering	1 206	26%	25%
Helse- og oppvekstfag	643	14%	16%
Teknologi- og industrifag	603	13%	12%
Idrettsfag	448	10%	9%
Elektro og datateknologi	444	10%	9%
Bygg- og anleggsteknikk	386	8%	8%
Salg, service og reiseliv	161	3%	3%
Frisør, blomst, int, eksp. design	143	3%	4%
Naturbruk	129	3%	2%
Musikk, dans og drama	115	2%	2%
IT og medieproduksjon	103	2%	2%
Medier og kommunikasjon	101	2%	2%
Restaurant- og matfag	89	2%	3%
Kunst, design og arkitektur	70	2%	1%
Håndverk, design, produktv.	12	0%	1%

Som tabellen viser, er nedgangen fra 25/26 til 26/27 størst for helse- og oppvekstfag (HO) og frisør, blomst, interiør og eksponeringsdesign (FBIE) og Kunst, design og arkitektur. For de andre utdanningsprogrammene er det mindre endringer totalt sett, men enkelte utslag i noen regioner som medfører behov for justering.

Justeringene på vg1 anses å være håndterbare ut ifra kriteriene som er lagt for dimensjoneringen. Alle tilbud ble, uavhengig av antall førsteønske-søkere, tatt med i prøveinntak. På vg1 er det gjort justeringer på følgende områder som følge av resultat av prøveinntak.

Følgende justeringer når ikke 64 prosent oppfylling i prøveinntak og er derfor nedjustert:

Utdanningsprogram	Skole	Endring (gruppe/plasser)
Vg1 Helse- og oppvekstfag	Lillesand vgs	- 1/15
Vg1 studiespesialiserende 2-årig	Vågsbygd vgs	-1/30
Vg1 FBIE	Eilert Sundt vgs	-1/15
Vg1 Restaurant og matfag	Flekkefjord vgs	-1/15
Vg1 Studiespesialisering	Flekkefjord vgs	-1/30

Tilbudet om toårig studiespesialiserende på Vågsbygd vgs hadde ingen førsteønske-søkere og blir derfor ikke opprettet.

Vg1 restaurant og matfag hadde fire førsteønske-søkere. Etter prøveinntak steg ikke dette tallet nok til å sette i gang tilbudet.

For de øvrige tilbudene i tabellen er det snakk om reduksjon i antall grupper, ikke frafall av tilbud i sin helhet.

Følgende tilbud er dimensjonert opp for å sikre at elevens rett om å få plass på ett av sine tre ønskede utdanningsprogram:

Utdanningsprogram	Skole	Endring (gruppe/plasser)
Vg1 Teknologi og industrifag	Dahlske vgs	+ 1/15
Vg1 Bygg og anleggsteknikk	Flekkefjord vgs	+1/15

Begge steder er det snakk om oppdimensjonering av allerede eksisterende tilbud. Øvrige justeringer på vg1 er mindre justeringer med økning eller reduksjon av et tilbud med halve grupper for å tilpasse seg søkertallene. Disse kommer frem i vedlagte tabeller.

Vg2

Søkere til vg2 må velge et programområde knyttet til det utdanningsprogrammet de gikk på i vg1. Søkertallene er derfor noe mer forutsigbare her, selv om søkertallene viser at noen programområder har høyere søking enn andre. Det er derfor gjort noen justeringer på de programområdene med lav søking i de ulike regionene.

Følgende justeringer når ikke 64 prosent oppfylling i prøveinntak og er derfor nedjustert:

Utdanningsprogram	Skole	Endring (gruppe/plasser)
Vg2 Interiør og eksp.design	Tangen vgs	-1/15
Vg2 Salg, service og reiseliv	Flekkefjord vgs	-0,5/8
Vg2 Helseservicefag	Kvadraturen vgs	-1/-15

Nedjustering av vg2 interiør og eksp.design ved Tangen vgs dimensjoneres ned da søkertallene til vg2-fagene på FBIE ikke gir rom for mer enn totalt fem klasser.

Vg2 Salg, service og reiseliv ved Flekkefjord vgs, avdeling Kvinesdal hadde kun to søkere. Dette økte ikke i prøveinntak og tilbudet igangsettes derfor ikke.

Vg2 Helseservicefag justeres ned til dagens nivå da skolen melder utfordringer knyttet til formidling innen dette programområdet.

Øvrige justeringer på vg2 er justeringer med økning eller reduksjon av tilbud med halve grupper for å tilpasse seg søkertallene. Disse kommer frem i vedlagte tabeller.

Vg3

Justeringer på vg3 fremkommer av vedlagte tabeller. Alle justeringer er gjort som følge av søkertall. Reduksjoner er gjort som følge av krav om 64 prosent oppfyllingsgrad.

Påbygg til generell studiekompetanse

Det er mange førsteønske-søkere til påbygg og det er mange elever med læreplass som førstevalg som har påbygg som andrevalg. De av disse elevene som ikke har fått læreplass innen sommerens inntak, må gis et tilbud på påbygg. Det fremkommer signaler på at formidling av lærlinger er utfordrende i mange bransjer i år og vi må forvente at ikke alle får læreplass innen sommerens inntak. Kombinasjonen av økning i antall førsteønske-søkere, samt usikkerhet knyttet til andreønske-søkere, medfører at vi i justert tilbudsstruktur dimensjonerer opp med tre grupper, totalt 90 plasser, for å sikre at alle elever får et tilbud. Disse gruppene er lagt til Dahlske vgs, Lillesand vgs og Søgne vgs. I hovedutvalgets behandling av tilbudsstrukturen i november ble det vedtatt følgende tilleggspunkt: *Tilbud om påbygg til generell studiekompetanse ved Østre Agder vgs. lyses ut både i Tvedestrand og Risør, med en klasse på hver.* Det ble derfor lagt til rette for i søknaden at søkerne kunne spesifisere hvilket av studiestedene de ønsket når de søkte påbygg ved Østre Agder vgs. Kun fire søkere spesifiserte at de ønsket tilbud ved studiested Risør. Dette er for lite til å sette i gang et tilbud og skolen ønsker også å ha tilbudet samlet på et studiested for å kunne gi et best mulig tilbud. Det planlegges derfor for at begge klassene gjennomføres ved studiested Tvedestrand.

Forberedende kurs for minoritetsspråklige

På ti av skolene gis det tilbud om forberedende kurs for minoritetsspråklige. Disse klassene kalles kombinasjonsklasser. Elevene i kombinasjonsklasser er som regel nyankomne som trenger språktrening og/eller har behov for å fullføre grunnskoleopplæring. Dette er et tilbud det er vanskelig å dimensjonere da det avhenger av verdenssituasjonen. Flyktningsituasjonen de siste årene har medført en betydelig økning i antall deltakere i kombinasjonsklasser og ser nå ut til å ha stabilisert seg på et høyt nivå. Tilbudet justeres opp med en gruppe ved Flekkefjord vgs avd. Kvinesdal da det er noe økt press i regionen grunnet antall 16–18-åringer på mottak i Kvinesdal. Det settes også av ressurs for å kunne opprette en ekstra gruppe ved en av skolene fra årsskiftet hvis det skulle vise seg å være behov for dette.

Private skoler

I overkant av 800 elever med ungdomsrett i Agder har en privatskole som sitt førsteønske. Dette er på nivå med fjoråret. I prøveinntakene er det anslått hvor mange av disse som vil få tilbud på en privatskole. Anslaget er gjort på bakgrunn av antall skoleplasser privatskolene i vår region har, samt historiske tall på hvor mange av våre elever som har fått tilbud på en privatskole. Det knytter seg derfor usikkerhet til disse tallene. Inntaket fra privatskolene får vi innen begynnelsen av mai.

Særskilt tilrettelagt opplæring - hverdagslivstrening

Det er en stor økning i søkertallene fra elever med behov for individuelt tilrettelagt opplæring på en skole som er særskilt tilrettelagt ("hverdagslivstrening"). Økningen skyldes dels flere elever inn fra tiende klasse, samt økning i antallet som ønsker å gå flere år i videregående opplæring. Økning og utfordringsbildet er av en slik karakter at er behov for

økning av de økonomiske rammene. Økte utgifter fordeler seg på midler til flere klasser, oppgradering/ombygging av eksisterende og nye lokaler. Dette vil innarbeides i rapport for første tertial.

Videregående opplæring for voksne

Saken inneholder også en justering av tilbudet til voksne. Store deler av den yrkesfaglige opplæringen for voksne gis i modulstrukturert opplæring knyttet til våre tre kompetanseskoler; Sam Eyde vgs, Kvadraturen vgs og Mandal vgs. Det planlegges for om lag 600 plasser for voksne i modulstrukturert opplæring neste år. Det resterende opplæringstilbudet til voksne gis i voksenklasser som beskrevet i vedlegget til denne saken.

Det utarbeides stadig nye læreplaner for modulstrukturerte fag og Hovedutvalg for utdanning og folkehelse vedtok i november at man skal erstatte 2+2 løp for voksne med modulstrukturert opplæring der hvor det kommer modulstrukturerte læreplaner. I tilbudsstruktursaken i november ble det planlagt for oppstart av en 2+2 gruppe på vg1 ved Dahlske vgs med barn- og ungdomsarbeider som sluttkompetanse. Utdanningsdirektoratet informerte nylig om at det tidlig i 2027 vil komme modul-læreplaner for barn- og ungdomsarbeider og det vil derfor ikke være behov for å tilby dette faget i 2+2-løp lenger. Sett i lys av nevnte vedtak i hovedutvalget vil derfor ikke den planlagte klassen bli igangsatt i skole høsten 26. Søkerne til tilbudet ivaretas av kompetanseskolene gjennom modulstrukturert opplæring.

Nettskole

Nettskolen i Agder startet opp høsten 2025 og er et opplæringstilbud som gir lærlinger og voksne muligheten til å kvalifisere seg parallelt med arbeid og læretid, uavhengig av bosted.

I oktober 2025 telte nettskolen 90 deltakere. Skolen gir i dag opplæring i de seks fagene som gir voksne generell studiekompetanse, fellesfagene for yrkesfag, samt programfaget Tysk III på studiespesialiserende programområde. Nettskolen i Agder venter en økning i antallet deltakere skoleåret 2026–2027 tallfestet til 150 deltakere totalt.

Nettskolen i Agder fått henvendelser fra andre videregående skoler i fylket om å bistå med meropplæring, og å utvide tilbudet i programfag på studiespesialiserende programområde innen språkfag og realfag. Dette jobbes det med.

Usikkerhet

Søkertallene 1. mars gir oss i all hovedsak et godt grunnlag for å justere tilbudsstrukturen. Det er likevel noe usikkerhet knyttet til tallene som kan gjøre det nødvendig å foreta ytterligere justeringer. Disse usikkerhetene er:

- Innflyttere – vi har ikke oversikt over elever som kan komme flyttende til Agder frem mot sommeren. Dette vet vi ikke endelig før 1. juli.
- Ungdom i oppfølgingstjenesten – ungdom som av en eller annen grunn ikke er i videregående opplæring og ikke har fullført videregående opplæring følges opp av oppfølgingstjenesten. Noen av disse har søkt 1. mars, mens andre har ikke søkt ennå. Disse har en forlenget frist.
- Elever som ikke består – Elever som ikke består inneværende skoleår kan ha behov for å søke eller endre søknaden sin. Dette vet vi ikke før i juni.
- Justeringer av antall plasser på påbygg som nevnt tidligere i saken.
- Antall elever som får tilbud på private skoler som nevnt tidligere i saken

- Endret behov i tilbudet knyttet til særskilt tilrettelagt opplæring
Ved behov for ytterligere justeringer som følge av dette, benyttes sommerfullmakten som er gitt til leder av hovedutvalg for utdanning og folkehelse.

Økonomiske konsekvenser

Justert tilbudsstruktur ansees å være innenfor gitte budsjetttrammer for 2026 for det alt vesentligste av det ordinære opplæringstilbudet, hvor justeringene også ivaretar effektiviseringskravet. Det er behov for økning av de økonomiske rammene for de særskilt tilrettelagte tilbudene grunnet økning i søkertallene. Dette vil innarbeides i rapport for første tertial.

I hovedinntaket blir tilbud overbooket på lik linje med tidligere år. Overbookinger justerer seg i all hovedsak i løpet av de første skoleukene. For inneværende skoleår var 90 prosent av overbookingene borte da vi kom til 1. oktober. I de tilfellene tilbud fremdeles har en overbooking 1. oktober, vil skolene få dette kompensert på lik linje med inneværende skoleår. Kompensasjonen gis per elev.

Konklusjon

Vedlagt tilbudsstruktur er justert i henhold til høstens vedtak og kriterier, og med grunnlag fra førsteønske-søkere ved søknadsfrist 1. mars 2026. Det er gjennomført flere prøveinntak for å imøtekomme vedtaket og de beskrevne kriteriene på en best mulig måte.

Kristiansand 24.03.2026